

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2021. gada 15. oktobrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Gunārs Kusiņš un Daiga Rezevska,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Rīgas apgabaltiesas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 172/2021),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu izvērtēt Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 „Dabaszāģes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 78) 88.1. apakšpunkta (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2021. gada 12. augustam) un 89. punkta (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim), ciktāl šīs normas nosaka energoapgādes komersanta (sistēmas operatora) tiesības aprēķināt patērētās dabaszāģes daudzumu, ņemot vērā sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteiktās dabaszāģes diferencētās patēriņa normas un pārrēķina veikšanu par izlietoto dabaszāģi un sadales sistēmas pakalpojumiem dubultā apmērā (turpmāk – apstrīdētās normas), atbilstību Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 64. pantam, 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai.

2. Noteikumu Nr. 78 88.1. apakšpunkts noteica, ka lietotājam, kas nav majsaimniecības lietotājs, šo noteikumu 87. punktā minētā pārkāpuma dēļ sistēmas operators patērētās dabasgāzes daudzumu aprēķina, pamatojoties uz lietotājam atļauto maksimālo slodzi vai lietotāja dabasgāzes iekārtu un aparātu maksimālo iespējamo slodzi, ja tā pārsniedz lietotājam atļauto maksimālo slodzi.

Savukārt Noteikumu Nr. 78 89. punkts noteica: „Ja izdarīts šo noteikumu 87. punktā minētais pārkāpums, sadales sistēmas operators veic pārrēķinu par izlietoto dabasgāzi un sadales sistēmas pakalpojumiem dubultā apmērā atbilstoši šo noteikumu 88. punktam, atskaitot ar komercuzskaites mēraparātu uzskaitīto dabasgāzes daudzumu periodā, kurā samazināts patērētās dabasgāzes uzskaitītais daudzums, un dabasgāzes cenu nosakot pēdējās garantētās piegādes cenas apmērā pārkāpuma fakta konstatācijas mēnesī. Pamatojoties uz veikto izlietotās dabasgāzes pārrēķinu, sistēmas operators izraksta lietotājam rēķinu, kurā norāda izlietotās dabasgāzes pārrēķinu un samaksas termiņu. Lietotājam ir pienākums laikus un pilnā apmērā norēķināties ar sadales sistēmas operatoru.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punkts noteic: izskatot pieteikumu, Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Pieteikuma iesniedzēja iepriekš jau ir vērsusies Satversmes tiesā ar pieteikumu, kurā lūdza atzīt Noteikumu Nr. 78 88.2. apakšpunktu un 89. punktu (redakcijā, kas

bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) par neatbilstošu Satversmes 64. pantam, 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai (pieteikums Nr. 125/2021). Satversmes tiesas 1. kolēģija 2021. gada 8. jūlijā atteicās ierosināt lietu pēc minētā pieteikuma, norādot uz tā neatbilstību Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta, 19.¹ panta pirmās daļas 1. punkta un trešās daļas prasībām.

Izskatāmajā pieteikumā citstarp ietverts atšķirīgs prasījums, proti, tajā apstrīdēta cita Noteikumu Nr. 78 norma, kas attiecas uz lietotājiem, kuri nav māsasaimniecības lietotāji.

Tādējādi pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, un kolēģijai no jauna ir jāpārbauda pieteikuma atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punkts noteic, ka Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu. Lai izvērtētu, vai pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu, jānoskaidro, vai: 1) prasījums formāli ir izspriests, 2) prasījums ir mainījies pēc būtības, 3) pastāv būtiski jauni apstākļi, kuru dēļ prasījumu nevarētu uzskatīt par jau izspriestu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 29. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2015-19-01 10.1.–10.5. punktu*).

Satversmes tiesa 2021. gada 14. oktobrī ir pieņēmusi spriedumu lietā Nr. 2021-03-03 „Par Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 „Dabaszāģes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” 88. punkta (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2021. gada 12. augustam) un 89. punkta (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 64. un 105. pantam un Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai” (turpmāk – lieta Nr. 2021-03-03).

Spriedumā lietā Nr. 2021-03-03 Satversmes tiesa vērtēja, vai apstrīdētās normas kā vienots tiesiskais regulējums atbilst Satversmes 105. pantam, citstarp pārbaudot, vai iespējamais šajā pantā ietvertu pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar pienācīgā kārtībā pieņemtu tiesību normu, tajā skaitā atbilstoši Satversmes 64. pantam un Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai.

Satversmes tiesa minētajā spriedumā secināja, ka apstrīdētās normas ierobežo enerģijas lietotāja pamattiesības, kas ietvertas Satversmes 105. pantā. Tomēr apstrīdētajās normās ietvertais pamattiesību ierobežojums nav noteikts ar pienācīgā kārtībā pieņemtu tiesību normu un neatbilst Satversmes 64. un 105. pantam un Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai. Tādēļ tiesa atzina apstrīdētās normas par neatbilstošām Satversmes 64. un 105. pantam un Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai un attiecībā uz personām, kurām tās piemērotas vai būtu jāpiemēro tiesā, par spēkā neesošām no izdošanas brīža.

Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums jau ir izspriests.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc Rīgas apgabaltiesas pieteikuma (pieteikums Nr. 172/2021).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Sanita Osipova